

بانک کارآفرین
KARAFARIN BANK

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

اداره مطالعات اقتصادی و بانکی

اسفند ۱۴۰۰

عملکرد ده ماهه بانک‌های خصوصی
از منظر تجهیز و تخصیص منابع

فهرست مطالب

مقدمه	۱
۱- بررسی وضعیت تجهیز منابع بانک‌ها	۱
۱-۱- تجهیز منابع (سپرده اشخاص - صندوق توسعه - سایر مؤسسات)	۲
۱-۲- سهم بانک از منابع بانک‌های منتخب	۴
۱-۳- رشد تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص	۵
۱-۴- ترکیب تجهیز منابع	۸
۲- تخصیص منابع	۱۴
۲-۱- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع	۱۵
۲-۲- تسهیلات اعطایی جاری	۱۸
۲-۳- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه	۲۰
۲-۴- مطالبات معوق	۲۳
۲-۵- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها	۲۴
۲-۶- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق	۲۷
جمع‌بندی	۲۹

مقدمه

بررسی عملکرد بانک ها در حوزه تجهیز و تخصیص منابع به منظور مدیریت بهینه آن حائز اهمیت بسیاری است و بانک کارآفرین نیز از قاعده مستثنی نمی باشد و عملکرد آن در حوزه تجهیز و تخصیص به صورت روزانه در اختیار مدیران ارشد بانک قرار می گیرد. اما آنچه اهمیت مضاعفی دارد مقایسه عملکرد بانک در قیاس با شبکه بانکی کشور است. در این گزارش سعی شده است عملکرد بانک در مقایسه با تعدادی از بانک های منتخب غیردولتی از منظر تجهیز و تخصیص منابع مورد واکاوی قرار گیرد. این بررسی به صورت مقایسه ای و عمدتاً نسبت به مدت مشابه در اسفند ۹۹ صورت پذیرفته است.

در بخش اول این گزارش به بررسی تجهیز منابع و در بخش دوم به بررسی تخصیص این منابع با تأکید بر تسهیلات اعطایی پرداخته شده است. همان طور که در ادامه اشاره خواهد شد، مهم ترین چالش های بانک در حال حاضر تخطی بانک کارآفرین از محدودیت رشد ۲ درصدی ترازنامه در سمت تخصیص منابع و روند روبه رشد تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی که جزو منابع گران قیمت به شمار می روند، در سمت تجهیز منابع است که به صورت تفصیلی به آن پرداخته خواهد شد.

۱- بررسی وضعیت تجهیز منابع بانک ها

در این بخش وضعیت تجهیز منابع بانک کارآفرین و برخی بانک های منتخب غیردولتی، مورد توجه قرار گرفته است. ارقام مربوط به تجهیز منابع شامل سپرده های اشخاص، سپرده های بانک ها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی (شامل استقراض) است. به منظور آنکه بتوان تحلیل مناسبی در خصوص وضعیت تجهیز منابع بانک ها ارائه داد، دو مؤلفه مورد توجه قرار گرفته است که در ادامه به تبیین آن ها پرداخته شده است.

۱-۱- تجهیز منابع (سپرده اشخاص - صندوق توسعه - سایر مؤسسات)

بر اساس اطلاعات جدول ۱ و مطابق آنچه در نمودار ۱ نمایش داده شده است، بانک کارآفرین در انتهای دی ماه سال ۱۴۰۰، در حدود ۴۷۱ هزار میلیارد ریال منابع جذب نموده که نسبت به اسفند ۹۹ رشد ۳۴,۲ درصدی داشته است که حاکی از رشد مناسب تجهیز منابع برای بانک کارآفرین در مدت ۱۰ ماه سال ۱۴۰۰ است. شایان ذکر است میانگین رشد شبکه بانک‌های منتخب در دوره مورد بررسی نسبت به اسفند سال گذشته نیز در حدود ۳۰,۳ درصد بوده که نشان می‌دهد که رشد تجهیز منابع بانک کارآفرین از میانگین بانک‌های منتخب بهتر بوده است. همچنین بانک سامان با ۵۱,۳ درصد، بانک پاسارگاد با ۴۵,۱ درصد، بانک خاورمیانه با ۳۷ درصد و بانک سینا با ۳۶,۷ درصد رشد تجهیز منابع بیشترین رشد در ۱۰ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۰ را داشته و رشد بالاتری را نسبت به بانک کارآفرین رقم زده‌اند.

جدول ۱- تجهیز منابع بانک‌ها- هزار میلیارد ریال

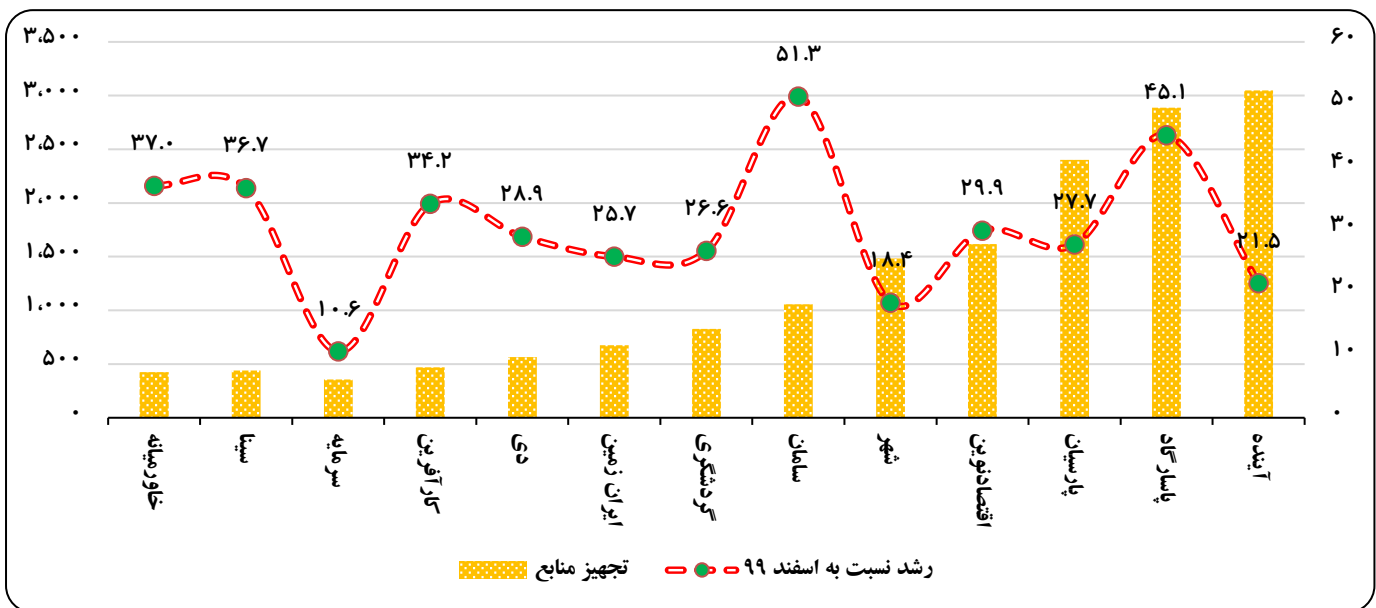
بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
تجهیز منابع	۴۷۰,۷	۵۶۴,۳	۲۴۰۱,۱	۲۸۸۶,۳	۱۰۵۷,۴	۴۲۳,۵	۴۴۰,۲	۶۷۴,۰	۱۶۱۶,۱	۳۰۴۹,۳	۳۵۶,۶	۱۴۸۳,۰	۸۲۶,۹	۱,۲۴۹,۹۷
رشد نسبت به مدت مشابه سال ۹۹	۴۵,۲	۳۴,۴	۳۶,۳	۵۹,۶	۶۸,۹	۳۶,۷	۳۶,۷	۳۴,۲	۵۱,۴	۲۶,۹	۱۲,۲	---	----	۴۰,۲
رشد نسبت به اسفند سال ۹۹	۳۴,۲	۲۸,۹	۲۷,۷	۴۵,۱	۵۱,۳	۳۷,۰	۳۶,۷	۲۵,۷	۲۹,۹	۲۱,۵	۱۰,۶	۱۸,۴	۲۶,۶	۳۰,۳
رشد نسبت به ماه قبل	۳,۶	۱,۷	۱,۵	۲,۸	۲,۴	۲,۸	۲,۵	۱,۸	۰,۳	۲,۰	۱,۰	۲,۲	۰,۱-	۴,۰
سهم بانک‌ها از منابع	۲,۹	۳,۵	۱۴,۸	۱۷,۸	۶,۵	۲,۶	۲,۷	۴,۱	۹,۹	۱۸,۸	۲,۲	۹,۱	۵,۱	

* تجهیز منابع شامل: سپرده‌های اشخاص، سپرده‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۱- تجهیز منابع بانک‌ها-هزار میلیارد ریال

* تجهیز منابع شامل: سپرده‌های اشخاص، سپرده‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، منابع صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی

مأخذ: کانون بانک‌ها

۱-۲- سهم بانک از منابع بانک‌های منتخب

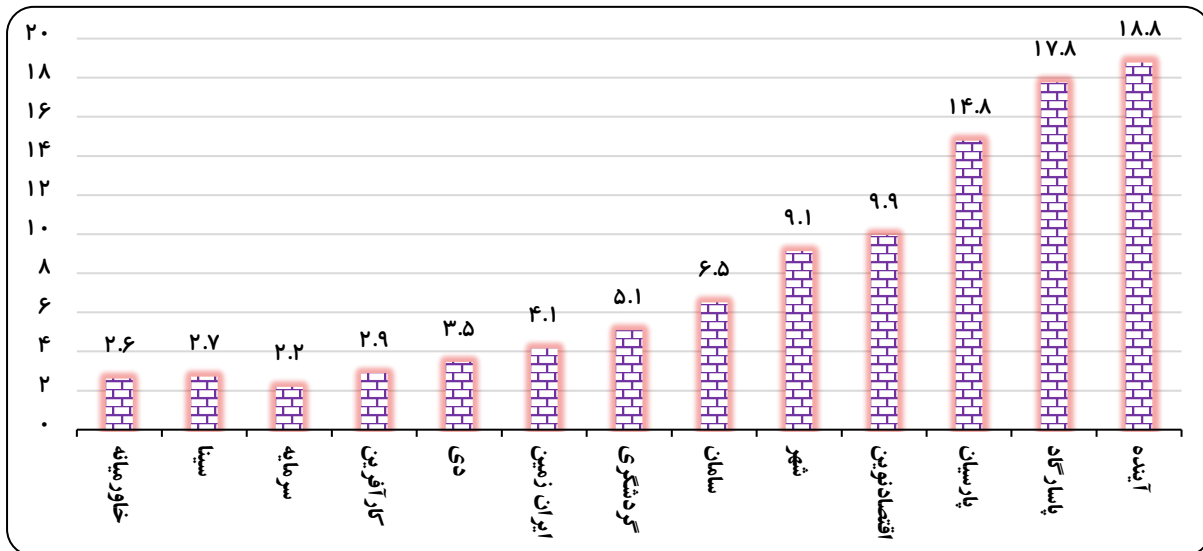
بر اساس نمودار ۲، سهم بانک کارآفرین از منابع ۲,۹ درصد کل منابع بانک‌های منتخب است که نسبت به ابتدای

سال ۰,۲ درصد افزایش یافته است. در این میان بانک آینده با ۱۸,۸ درصد بیشترین سهم و بانک سرمایه با ۲,۲

درصد کمترین سهم را داراست.

نمودار ۲- سهم بانک از منابع

مأخذ: کانون بانک‌ها

۱-۳- رشد تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص

رشد تجهیز منابع و مقایسه آن با سایر بانک‌ها از آن جهت اهمیت دارد که این مسئله افق بلندمدت سهم بانک در شبکه بانکی را تعیین می‌کند. در صورتی بانک، در آینده دارای سهم بیشتری در نظام بانکی است که رشد تجهیز منابعش نسبت به سایر بانک‌ها بیشتر باشد. داشتن سهم بیشتری از نظام بانکی بدین معناست که امکان پرداخت تسهیلات بیشتر و ورود به پروژه‌های اقتصادی بزرگ‌تر را در آینده فراهم می‌کند. همچنین بیشتر بودن رشد تجهیز منابع نسبت به سایر بانک‌ها به معنای استقبال بیشتر مردم از بانک و سپرده‌گذاری‌های بیشتر در آن است.

بدیهی است راهکار افزایش سهم بانک در نظام بانکی، ایجاد سازوکارهای مختلفی است که بتواند مردم را ترغیب کند تا پول خود را از بانک دیگر به بانک مقصد بیاورند؛ این امر در نظام بانکی بدین معناست که مقداری از ذخایر بانک مبدأ به بانک مقصد انتقال پیدا می‌کند و در نتیجه قدرت تسهیلات‌دهی بانک مقصد را به صورت

اهرمی افزایش می‌دهد. از همین رو رشد تجهیز منابع و بیشتر بودن این رشد نسبت به سایر بانک‌ها اهمیت زیادی دارد. از آنجا که سپرده اشخاص بیشترین سهم را در تجهیز منابع بانکی دارا است و مهم‌ترین رکن بانک‌ها در تجهیز منابع نیز می‌باشد، در ابتدا این سپرده‌ها مورد توجه قرار گرفته است. در جدول ۲ رشد تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص آورده شده است.

جدول ۲- تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص-هزار میلیارد ریال

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویں	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده اشخاص	۴۲۹.۹	۵۰۰.۳	۱۶۷۵.۳	۲۳۶۲.۰	۹۶۴.۰	۳۶۶.۹	۴۳۹.۸	۶۱۵.۸	۱۳۷۹.۴	۲۸۱۸.۷	۲۱۵.۴	۱۳۳۱.۹	۶۶۹.۸	۱۰۶۹.۸
رشد نسبت به اسفند ۹۹	۲۵.۸	۲۹.۵	۱۶.۷	۳۴.۲	۳۸.۲	۲۵.۵	۳۵.۷	۱۹.۰	۳۱.۶	۱۸.۹	۱۱.۴	۲۲.۲	۱۸.۸	۲۵.۶
رشد نسبت به ماه قبل	۳.۱	۵.۴	۰.۷	۳.۵	۵.۰	-۰.۵	۷.۳	۴.۰	۳.۲	۶.۰	-۱.۸	۳.۳	۸.۰	۳.۸

مأخذ: کانون بانک‌ها

همانطور که در جدول ۲ نشان داده شده، میانگین رشد تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص بانک‌های منتخب مورد بررسی نسبت به اسفند ۹۹، در حدود ۲۵,۶ درصد افزایش داشته است که در این بین بانک کارآفرین با ۲۵,۸ درصد رشد روبه‌رو بوده و عملکرد متوسطی را از خود به جای گذاشته است. رشد ماهانه تجهیز منابع بانک کارآفرین بر اساس سپرده اشخاص شبکه بانکی نیز معادل با ۳,۱ درصد بوده که پایین‌تر از میانگین ۳,۸ درصدی بانک‌های منتخب است. بانک سامان با ۳۸,۲ درصد رشد بیشترین رشد را در جذب سپرده‌های اشخاص در ۱۰ ماه سال ۱۴۰۰ داشته و بانک‌های سینا با ۳۵,۷ درصد، پاسارگاد با ۳۴,۲ درصد، اقتصاد نوین با ۳۱,۶ درصد و دی با ۲۹,۵ درصد، نرخ‌های رشد بالاتری را نسبت به بانک کارآفرین داشته‌اند.

۴-۱- ترکیب تجهیز منابع

با توجه به تجربه شبکه بانکی و ناترازی عمیق برخی بانک‌های کشور به خصوص در سالیان اخیر تأکید بر این اصل است که افزایش رشد تجهیز منابع نباید به هر قیمتی اتفاق بیفتد و آن چیزی که اهمیت دارد افزایش رشد تجهیز منابع بدون هزینه و کم‌هزینه است. افزایش رشد تجهیز منابع بانک از طریق افزایش نرخ بهره بانکی و در واقع افزایش رشد منابع پرهزینه نه تنها مفید نیست بلکه زمینه ورود بانک به ناترازی‌های بزرگ را فراهم می‌کند. لذا در جدول ۳ به ترکیب تجهیز این منابع و در جدول ۴ تغییرات این ترکیب نسبت به سال گذشته نشان داده شده است.

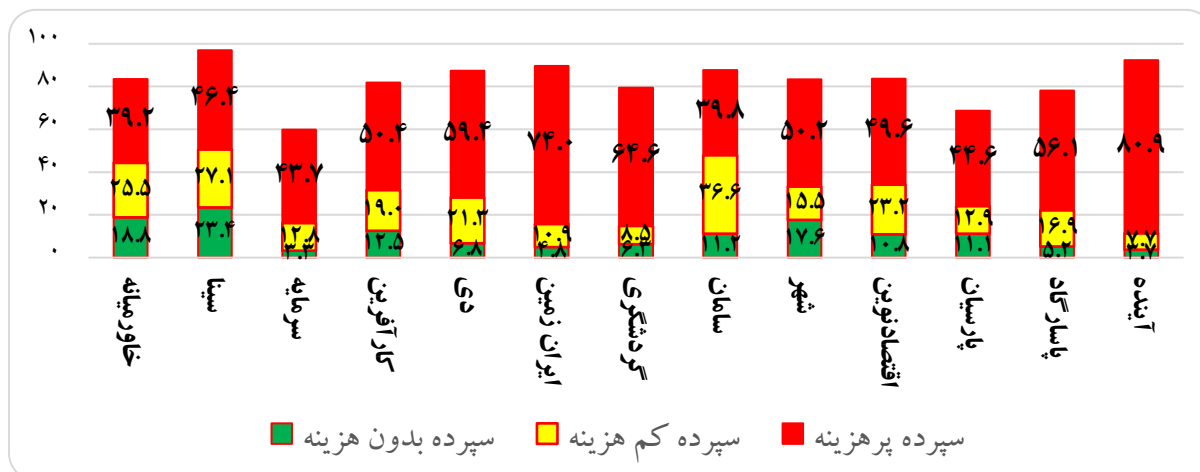
جدول ۳- ترکیب تجهیز منابع بانکی در دی ماه ۱۴۰۰-درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویں	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده بدون هزینه	۱۲.۵	۶.۸	۱۱.۱	۵.۲	۱۱.۲	۱۸.۸	۲۳.۴	۴.۸	۱۰.۸	۳.۷	۳.۳	۱۷.۶	۶.۳	۱۰.۴
سپرده کم هزینه	۱۹.۰	۲۱.۳	۱۲.۹	۱۶.۹	۳۶.۶	۲۵.۵	۲۷.۱	۱۰.۹	۲۳.۲	۷.۷	۱۲.۸	۱۵.۵	۸.۵	۱۸.۳
سپرده پر هزینه	۵۰.۴	۵۹.۴	۴۴.۶	۵۶.۱	۳۹.۸	۳۹.۲	۴۶.۴	۷۴.۰	۴۹.۶	۸۰.۹	۴۳.۷	۵۰.۲	۶۴.۶	۵۳.۸
سایر سپرده ها	۹.۴	۱.۲	۱.۱	۳.۶	۳.۵	۳.۱	۳.۰	۱.۷	۱.۷	۰.۱	۰.۶	۶.۵	۱.۶	۲.۹
سپرده سایر بانک ها	۲.۶	۰.۰	۱۲.۷	۱۰.۶	۸.۸	۱۲.۰	۰.۰	۴.۴	۴.۷	۰.۲	۱.۳	۰.۴	۱۳.۳	۵.۵
تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی	۶.۰	۳.۸	۱.۶	۰.۰	۰.۰	۰.۱	۰.۰	۴.۱	۴.۰	۴.۲	۳۸.۳	۱.۴	۰.۰	۴.۹
تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه	۰.۱	۰.۰	۱۵.۹	۶.۶	۰.۰	۱.۴	۰.۱	۰.۱	۶.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۱	۲.۳
تسهیلات از سایر بانک ها	۰.۰	۷.۵	۰.۰	۰.۹	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳.۲	۰.۰	۸.۴	۵.۶	۲.۰

مأخذ: کانون بانک ها

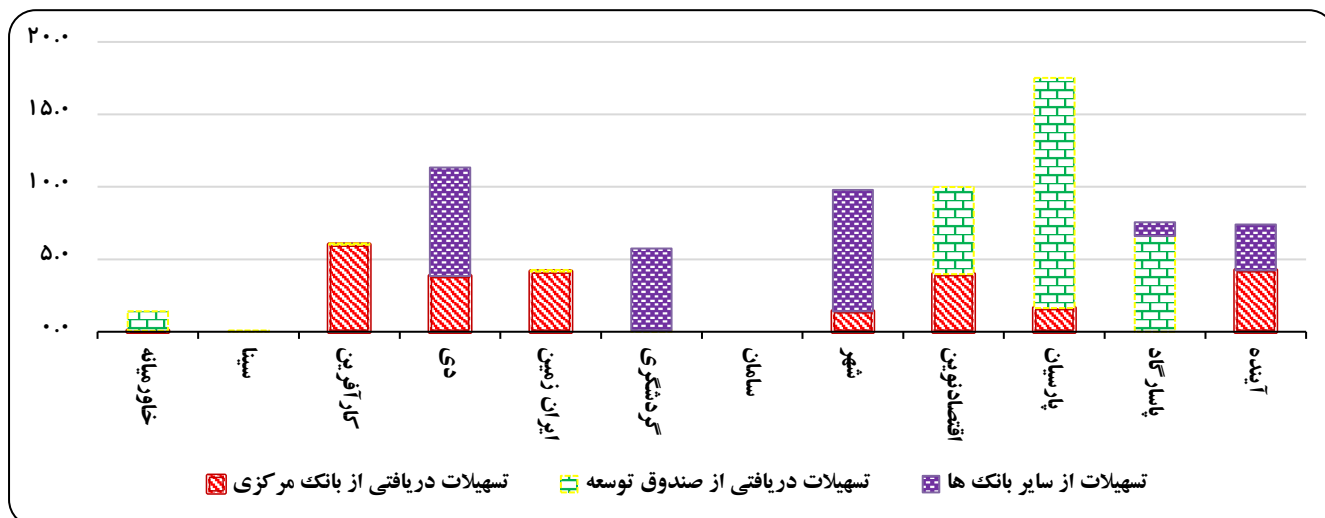
نمودار ۳- ترکیب سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه

مأخذ: کانون بانک‌ها

بر اساس نمودار ۳، بانک آینده با ۸۰,۹ درصد و بانک ایران زمین با ۷۴ درصد بیشترین سهم را در سپرده‌های پرهزینه داشته‌اند. این مسئله نشان‌دهنده گسترش بیمارگونه ترازنامه این دو بانک است. در مورد سپرده‌های کم‌هزینه بانک سامان با ۳۹,۸ درصد بیشترین سهم را در این سپرده‌ها داشته است. بانک کارآفرین نیز با داشتن ۵۰,۴ درصد سپرده‌های پرهزینه وضعیت مناسبی را در ترکیب منابع در یک سال گذشته داشته است. لازم به ذکر است که نسبت سپرده‌های پرهزینه به کل سپرده‌ها برای بانک کارآفرین در یک ماه گذشته به اندازه ۲,۶ درصد کاهش پیدا کرده است.

نمودار ۴- ترکیب تسهیلات دریافتی (درصد)

مأخذ: کانون بانک ها

در نمودار ۴ ترکیب تسهیلات دریافتی برای هر بانک، بدون در نظر گرفتن بانک سرمایه به دلیل حجم بالای سپرده های دریافتی از بانک مرکزی (به دلیل ناترازی عمیق این بانک) برای مقایسه بهتر سایر بانک ها، نشان داده شده است. شایان ذکر است بانک سرمایه بیشترین سهم را از تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی دارد.

در مورد تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه ملی، بانک های پارسین با ۱۶ درصد، پاسارگاد با ۶٫۶ درصد، اقتصاد نوین با ۶ درصد و خاورمیانه با ۱٫۴ درصد از کل منابع، بیشترین نسبت تسهیلات دریافتی از صندوق به کل منابع را به خود اختصاص داده اند.

۵-۱- تغییرات ترکیب تجهیز منابع

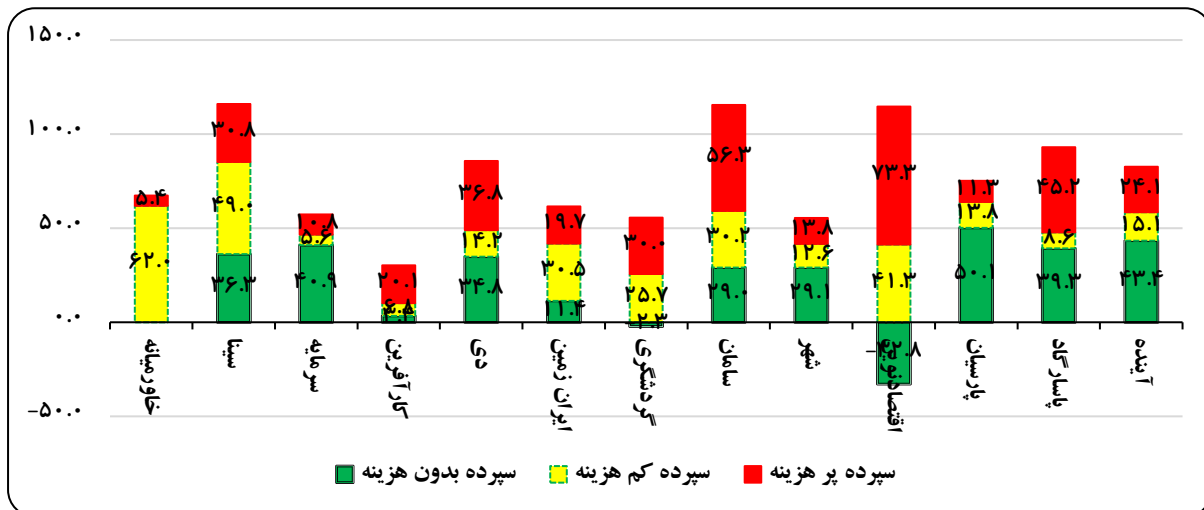
در جدول ۴ و نمودارهای ۵ و ۶ نحوه رشد ترکیب تجهیز منابع نشان داده شده است.

جدول ۴- تغییرات ترکیب تجهیز منابع بانکی نسبت به اسفندماه ۱۳۹۹-درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
سپرده بدون هزینه	۳.۴	۳۴.۸	۵۰.۱	۳۹.۳	۲۹.۰	۲۴.۳	۳۶.۳	۱۱.۴	-۳۲.۸	۴۳.۴	۴۰.۹	۲۹.۱	-۲.۳	۰.۰
سپرده کم هزینه	۶.۸	۱۴.۲	۱۳.۸	۸.۶	۳۰.۲	۶۲.۰	۴۹.۰	۳۰.۵	۴۱.۳	۱۵.۱	۵.۶	۱۲.۶	۲۵.۷	۲۳.۲
سپرده پرهزینه	۲۰.۱	۳۶.۸	۱۱.۳	۴۵.۲	۵۶.۳	۵.۴	۳۰.۸	۱۹.۷	۷۳.۳	۲۴.۱	۱۰.۸	۱۳.۸	۳۰.۰	۲۷.۸

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۵- تغییرات سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه نسبت به اسفند ۹۹

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۵، تغییرات سپرده‌های هزینه‌دار و بدون هزینه برای هر بانک را نشان می‌دهد. بر همین اساس بانک کارآفرین با افزایش ۳,۴ درصدی سپرده بدون هزینه مواجه بوده است که عملکرد نه‌چندان مناسب بانک را در ده‌ماهه سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سایر بانک‌ها نشان می‌دهد. سپرده‌های پرهزینه بانک کارآفرین نیز رشد ۲۰,۱ درصدی را تجربه کرده است. در این میان بانک‌های پاریس، سرمایه، آینده، دی، پاسارگاد، سینا، شهر و سامان با رشد‌های بالاتر از ۲۵ درصد عملکرد مناسبی در جذب در سپرده‌های بدون هزینه را داشته‌اند. جذب سپرده‌های بدون هزینه (سپرده‌های قرض الحسنه و جاری) کمک شایانی برای کاهش مخارج بهره‌ای بانک و بهبود عملکرد سودآوری بانک خواهد داشت. در سمت مقابل بانک اقتصاد نوین با ۷۳,۳ درصد و بانک سامان با ۵۶,۳ درصد، همانند ماه گذشته بیشترین رشد در سپرده‌های پرهزینه را در ۱۰ ماه گذشته داشته‌اند.

۲- تخصیص منابع

یکی از مهم‌ترین الزامات تخصیص منابع، اعطای تسهیلات باکیفیت و حداقل‌سازی ریسک اعتباری منابع تخصیص داده‌شده و به عبارتی کاهش تسهیلات غیرجاری می‌باشد. البته نکته بسیار مهمی که در مورد نهاد بانک وجود دارد آن است که بانک‌ها به دلیل توان خلق پول، می‌توانند با استفاده از امهال وام‌های غیرجاری و ثبت وام جدید، به صورت تصنعی تسهیلات غیرجاری را کاهش دهند و درواقع زیان انباشته خود و تسهیلات سوخت شده را پوشانند. به عبارت بهتر بانک‌ها می‌توانند دارایی موهومی خلق کنند و درعین حالی که زیان انباشته تولید می‌کنند، در ترازنامه خود نیز سود شناسایی نمایند. این مسئله همان اتفاقی است که به صورت ویژه در سال‌های بعد از ۱۳۹۲ در ترازنامه بانک‌ها اتفاق افتاد. درواقع در این سال‌ها بانک‌های مختلف تسهیلات خود را که غیرجاری شده بود به وسیله ثبت وام جدید، جاری می‌کردند. ازاین‌رو لازم بود که شدیدترین و پیچیده‌ترین نظارت‌ها بر روی بانک‌ها اعمال شود که متأسفانه به دلیل ضعف نظارت بانک مرکزی بر روی بانک‌ها، ترازنامه بانک‌ها ناتراز گردید. ازاین‌رو شفاف‌سازی حداکثری ترازنامه بانک‌ها و لزوم جلوگیری از امهال‌های غیررسمی در ترازنامه شبکه بانکی بسیار مهم است. بر همین اساس آنچه که در ادامه و برای مقایسه تخصیص منابع بانک‌ها مطرح می‌شود، بر اساس داده‌های رسمی است که احتمال نادرست بودن آن به خصوص در مورد تسهیلات غیرجاری، بالاست.

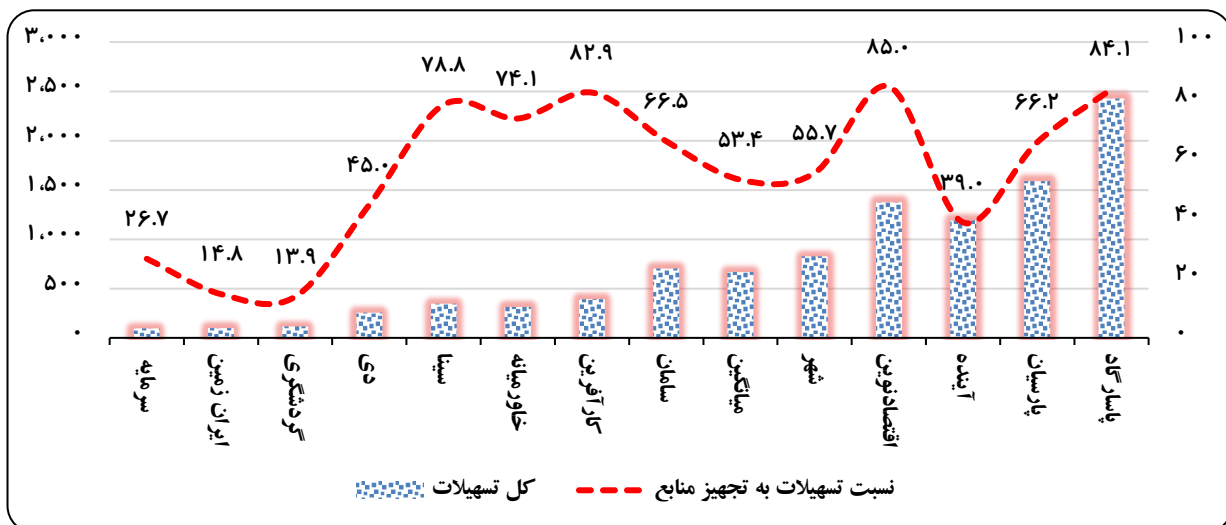
نکته دیگری که در مورد تسهیلات بانک‌ها باید بیان شود، لزوم هدایت تسهیلات به سمت تولید و طرح‌های اولویت‌دار کشور و پروژه‌هایی با بازدهی بالاست. بانک مرکزی می‌تواند و لازم است که با استفاده از مکانیزم نرخ ذخیره قانونی و تغییر آن تسهیلات بانک‌ها را به سمت پروژه‌های اولویت‌دار کشور هدایت کند. در جداول

۵ الی ۷ سعی شده است این موارد مورد بررسی قرار گیرد. همچنین به منظور تبیین بهتر، تسهیلات جاری از محل منابع بانک و تسهیلات اعطایی از محل منابع صندوق توسعه ملی تفکیک شده و نرخ رشد تسهیلات نیز نسبت به ماه قبل مورد توجه قرار گرفته است.

۲-۱- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع

بر اساس اطلاعات نشان داده شده در نمودار ۶ و جدول ۵، در بازه منتهی به دی ماه ۱۴۰۰، بانک اقتصاد نوین با ۸۵ درصد و بانک پاسارگاد با ۸۴٫۱ درصد بیشترین نسبت تسهیلات به تجهیز منابع را دارا هستند و بانک کارآفرین با ۸۲٫۹ درصد از این حیث رتبه سوم را در بین ۱۴ بانک منتخب دارد.

نمودار ۶- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع

مأخذ: کانون بانک‌ها

در سمت مقابل بانک‌های گردشگری، ایران زمین، سرمایه، آینده و دی کمترین نسبت تسهیلات به تجهیز منابع را به ثبت رسانده‌اند. این نسبت برای ۵ بانک مذکور کمتر از ۵۰ درصد است که خود نشان از وجود تسهیلات امحالی گسترده در این بانک‌هاست. زمانی که یک بانک تنها ۱۴ درصد از منابع خود را وام می‌دهد، نشان‌دهنده

عدم امکان وام دادن به دلیل حجم بالای دارایی‌های موهومی در سیستم آن بانک است. این نسبت به‌خوبی وضعیت
وخیم برخی از بانک‌های کشور را نشان می‌دهد

جدول ۵- نسبت تسهیلات به تجهیز منابع - هزار میلیارد ریال - درصد

بانک	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
تجهیز منابع	۴۷۰.۷	۵۶۴.۳	۲۴۰۱.۱	۲۸۸۶.۳	۱۰۵۷.۴	۴۲۳.۵	۴۴۰.۲	۶۷۴.۰	۱۶۱۶.۱	۳۰۴۹.۳	۳۵۶.۶	۱۴۸۳.۰	۸۲۶.۹	۱۲۵۰.۰
کل تسهیلات	۳۹۰.۳	۲۵۴.۱	۱۵۸۸.۴	۲۴۲۶.۲	۷۰۲.۸	۳۱۴.۰	۳۴۶.۹	۹۹.۶	۱۳۷۳.۶	۱۱۹۰.۱	۹۵.۳	۸۲۶.۵	۱۱۵.۰	۶۶۸.۰
نسبت تسهیلات به تجهیز منابع	۸۲.۹	۴۵.۰	۶۶.۲	۸۴.۱	۶۶.۵	۷۴.۱	۷۸.۸	۱۴.۸	۸۵.۰	۳۹.۰	۲۶.۷	۵۵.۷	۱۳.۹	۵۳.۴

مأخذ: کانون بانک‌ها

۲-۲- تسهیلات اعطایی جاری

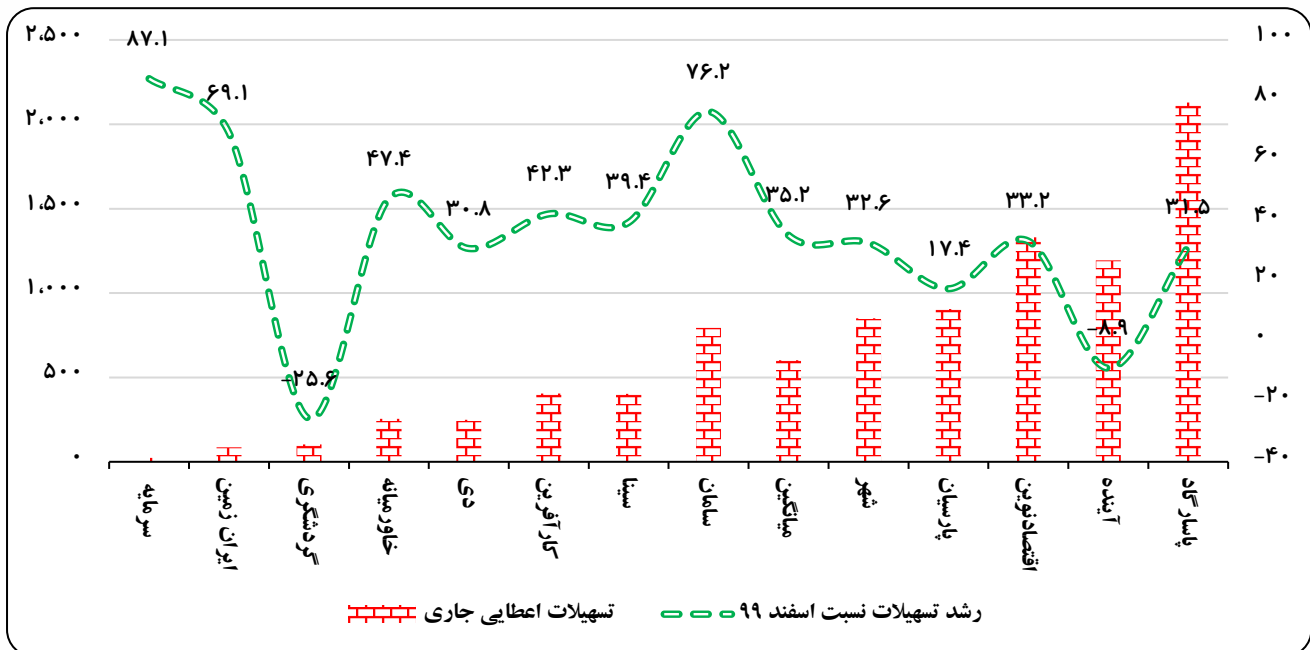
در جدول ۶ و نمودار ۷ تسهیلات اعطایی جاری و رشد آن نمایش داده شده است. همان طور که مشخص است، میانگین شبکه بانکی با رشد ۳۵,۲ درصدی در تسهیلات اعطایی جاری مواجه بوده است. بانک کارآفرین نیز با رشد ۴۲,۳ درصدی در ۱۰ ماه گذشته مواجه بوده که ۷ درصد از میانگین رشد بانک‌های منتخب بیشتر بوده است. با توجه به محدودیت ۲ درصدی رشد ترازنامه، بانک کارآفرین از این محدودیت تخطی کرده و بانک مرکزی در واکنش به این تخطی نرخ سپرده قانونی را برای این بانک به ۱۳ درصد افزایش داده است. ناظر به این مورد لازم است که تمهیداتی برای کنترل رشد تسهیلات‌دهی بانک کارآفرین اندیشیده شود. البته عدم رعایت محدودیت رشد ترازنامه بانک‌ها در ۱۰ ماه گذشته توسط برخی از دیگر بانک‌ها نیز قابل مشاهده است که در نهایت منجر به افزایش سپرده قانونی ۱۱ بانک توسط بانک مرکزی به نرخ ۱۳ درصد گردیده است. در این میان بانک‌های سرمایه با ۸۷,۱ درصد، سامان با ۷۶,۲ درصد و ایران زمین با ۶۹,۱ درصد با بیشترین رشد تسهیلات اعطایی جاری مواجه بوده‌اند. در سمت مقابل بانک گردشگری ۲۵,۶ درصد کاهش رشد را تجربه کرده و بانک آینده نیز ۸,۹ درصد از این حیث کاهش داشته است. بالا بودن رشد تسهیلات اعطایی جاری دو بانک سرمایه و ایران زمین با توجه به ورشکسته بودن این دو بانک، نشان‌گر استهمال گسترده غیررسمی این دو بانک است که بانک مرکزی باید هرچه سریع‌تر جلوی رشد ترازنامه این بانک‌ها را بگیرد.

جدول ۶- تسهیلات اعطایی جاری- هزار میلیارد ریال

شرح	کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	میانگین
تسهیلات اعطایی جاری	۴۰۵.۳	۲۴۸.۳	۹۰۴.۸	۲۱۲۸.۴	۷۹۲.۶	۲۵۵.۰	۴۰۲.۶	۸۵.۷	۱۳۲۹.۷	۱۱۹۲.۹	۲۲.۸	۸۵۰.۰	۱۰۳.۶	۶۰۲.۱
رشد نسبت به مدت مشابه سال قبل	۵۳.۷	۴۲.۱	۲۲.۶	۵۲.۶	۱۱۵.۲	۵۷.۵	۵۰.۴	۱۴۶.۰	۶۲.۸	-۳.۰	۱۱۹.۱	۳۹.۶	-۲۲.۶	۵۸.۰
رشد نسبت به اسفند ۹۹	۴۲.۳	۳۰.۸	۱۷.۴	۳۱.۵	۷۶.۲	۴۷.۴	۳۹.۴	۶۹.۱	۳۳.۲	-۸.۹	۸۷.۱	۳۲.۶	-۲۵.۶	۳۵.۲
رشد نسبت به ماه قبل	۵.۱	۸.۵	۴.۲	۷.۱	۱۱.۹	۶.۱	۳.۳	-۱.۰	۱.۳	-۷.۷	۱۷.۱	۸.۰	۱۹.۴	۶.۲

مأخذ: کانون بانکها

نمودار ۷- تسهیلات اعطایی جاری

مأخذ: کانون بانک‌ها

۲-۳- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه

در ادامه و در جدول ۷ و نمودار ۸ میزان تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه ملی نشان داده شده است. نکته

قابل توجه در مسئله صندوق توسعه عدم همخوانی تسهیلات دریافتی و تسهیلات اعطایی از محل صندوق است که

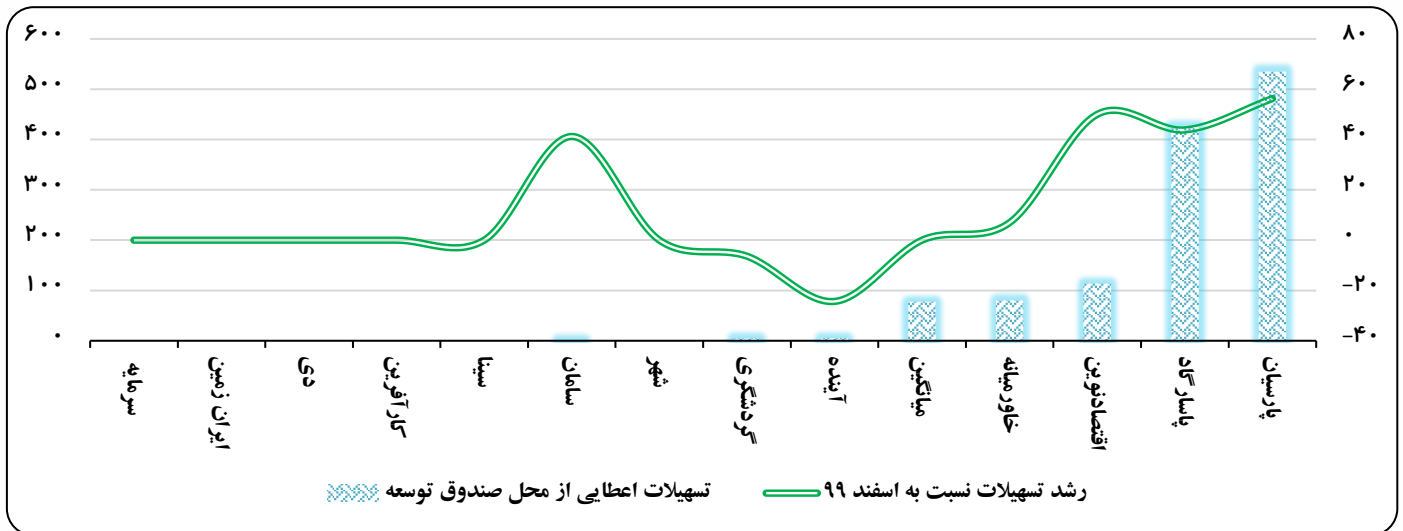
نشان می‌دهد بانک‌ها تسهیلات دریافتی از صندوق توسعه را در قالب سایر سپرده‌ها ذخیره می‌کنند.

جدول ۷- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه	۰.۰	۵۳۴.۸	۴۲۴.۸	۰.۳	۸۰.۹	۰.۰	۰.۰	۱۱۴.۰	۵.۰	۰.۰	۰.۰	۴.۳	۱۱۶۴.۲	۷۷.۶
رشد نسبت به مدت مشابه	۰.۰	۵۹.۶	۴۰.۳	۴۱.۲	-۳۰.۰	۰.۰	۰.۰	۷۴.۸	۰.۸	۰.۰	۰.۰	۹.۶	۵۰.۱	۱۳.۱
رشد نسبت به اسفند ۹۹	۰.۰	۵۶.۳	۴۳.۸	۴۱.۲	۷.۰	۰.۰	۰.۰	۵۰.۰	-۲۴.۴	۰.۰	۰.۰	-۶.۴	۴۸.۸	۱۱.۲

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۸- تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه (هزار میلیارد ریال)

مأخذ: کانون بانک‌ها

بر اساس نمودار فوق بیشترین حجم تسهیلات اعطایی از محل صندوق توسعه ملی، به ترتیب مربوط با بانک‌های پارسیان با ۵۳۵ هزار میلیارد ریال، پاسارگاد با ۴۲۵ هزار میلیارد ریال، اقتصاد نوین با ۱۱۴ هزار میلیارد ریال و خاورمیانه با ۸۱ هزار میلیارد ریال است. همچنین به لحاظ رشد تسهیلات، بانک پارسیان با ۵۶,۳ درصد، اقتصاد نوین با ۵۰ درصد، پاسارگاد با ۴۳,۸ درصد و سامان با ۴۱,۲ درصد، بیشترین رشد تسهیلات اعطایی را از محل صندوق توسعه ملی در ۱۰ ماه گذشته داشته‌اند. در این میان بانک کارآفرین در یک ماه گذشته به‌مانند یک سال گذشته هیچ‌گونه تسهیلاتی از محل صندوق توسعه پرداخت نکرده است. عدم حضور فعال بانک کارآفرین در استفاده از منابع صندوق توسعه می‌تواند فرصت خوب برای بهره‌مندی از این منابع از بین برود. درواقع برخلاف بانک‌های خاورمیانه، پاسارگاد و سامان، بانک کارآفرین رویکرد کاملاً منفعلانه‌ای را نسبت به منابع صندوق توسعه در پیش گرفته که خود این نشان‌دهنده ضعف بانک در اعطای اعتبارات و کسب سود از این طریق است که هرچه سریع‌تر باید برطرف شود.

۲-۴- مطالبات معوق

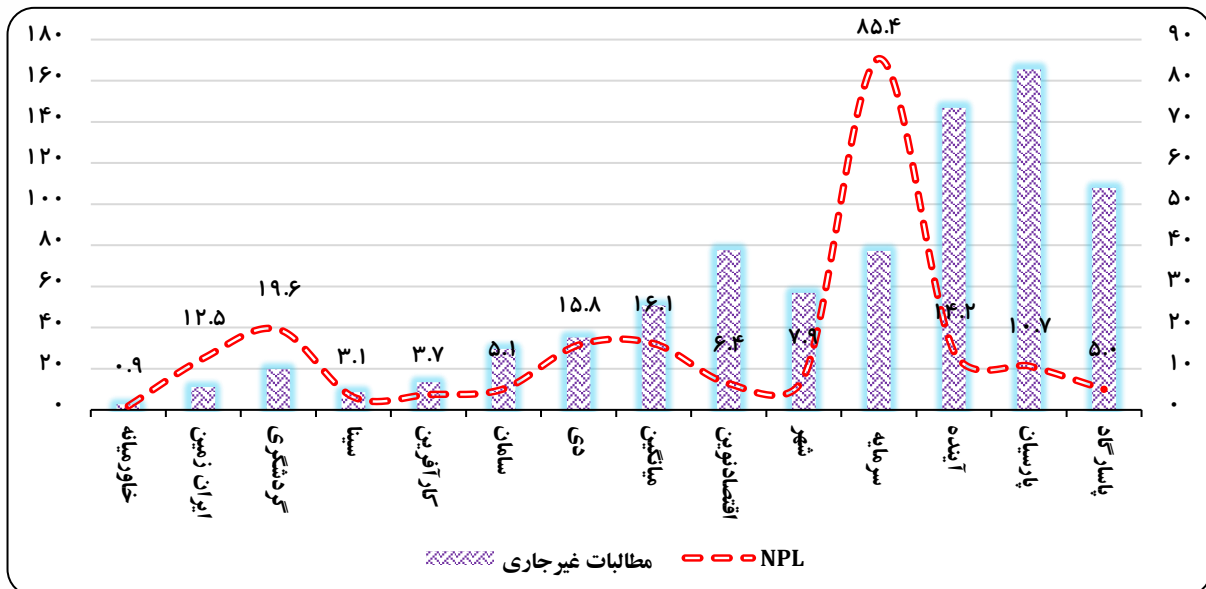
در جدول ۸ و نمودار ۹ وضعیت مطالبات غیر جاری بانک‌ها، رشد مطالبات غیر جاری، و نسبت NPL برای این بانک‌ها آورده شده است.

جدول ۸- مطالبات معوق - هزار میلیارد ریال

کل	گردشگری	شهر	سرمایه	آینده	اقتصادنوین	ایران زمین	سینا	خاورمیانه	سامان	پاسارگاد	پارسیان	دی	کارآفرین	
۷۶۶.۸۹	۱۹.۸۱	۵۶.۸۶	۷۷.۲۸	۱۴۶.۷۸	۷۷.۶۳	۱۱.۱۴	۸.۶۹	۲.۶۸	۲۹.۶۹	۱۰۷.۹۵	۱۶۵.۴۲	۳۵.۳۰	۱۳.۴۱	مطالبات غیر جاری
۱۵.۶۵	۳۹.۷۹	۳۷.۴۱	-۵.۴۳	۲۵.۱۸	۳.۳۶	۵۵.۱۱	-۲۳.۰۷	۶.۹۹	-۱۱.۵۶	۱۱۹.۹۵	-۴.۲۸	-۲.۷۹	۱۰.۳۰	رشد مطالبات غیر جاری نسبت به اسفند ۹۹ (درصد)
۸.۲۸	۱۹.۵۶	۷.۸۸	۸۵.۳۶	۱۴.۱۸	۶.۳۸	۱۲.۵۴	۳.۱۲	۰.۹۳	۵.۰۹	۵.۰۰	۱۰.۶۷	۱۵.۷۷	۳.۷۱	NPL (درصد)

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۹- مطالبات غیر جاری (هزار میلیارد ریال)

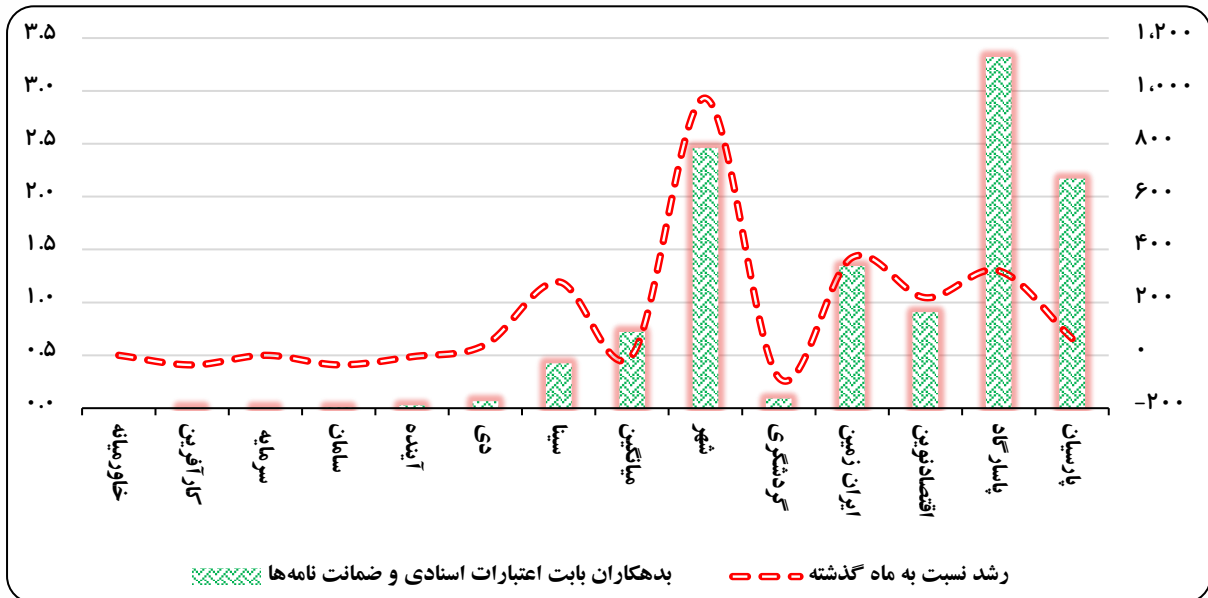
مأخذ: کانون بانک‌ها

بر اساس نمودار ۹، از حیث نسبت مطالبات غیر جاری بدون بازده بانک سرمایه با ۸۶ درصد بیشترین نسبت را داشته است که بحران عمیق این بانک را نشان می‌دهد. در سمت مقابل بانک خاورمیانه با ۰٫۹ درصد، بانک سینا با ۳٫۱ درصد و بانک کارآفرین با ۳٫۷ درصد کمترین نسبت مطالبات غیر جاری بدون بازده را داشته‌اند که نشان‌دهنده عملکرد بسیار مناسب این سه بانک است.

۲-۵- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها

در جدول ۹ و نمودار ۱۰ بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت‌نامه‌ها نشان داده شده است.

نمودار ۱۰- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها

مأخذ: کانون بانک‌ها

نمودار ۱۰ بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها را نشان می‌دهد. بر همین اساس بانک شهر با رشد ۹۷۲ درصدی در بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها بیشترین رشد را در ده ماهه سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال گذشته تجربه کرده است. بانک‌های ایران زمین، پاسارگاد، سینا و اقتصاد نوین از جمله بانک‌هایی هستند که رشد بالای ۱۰۰ درصد را از این حیث تجربه کرده‌اند.

جدول ۹- بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی و ضمانت نامه‌ها- هزار میلیارد ریال

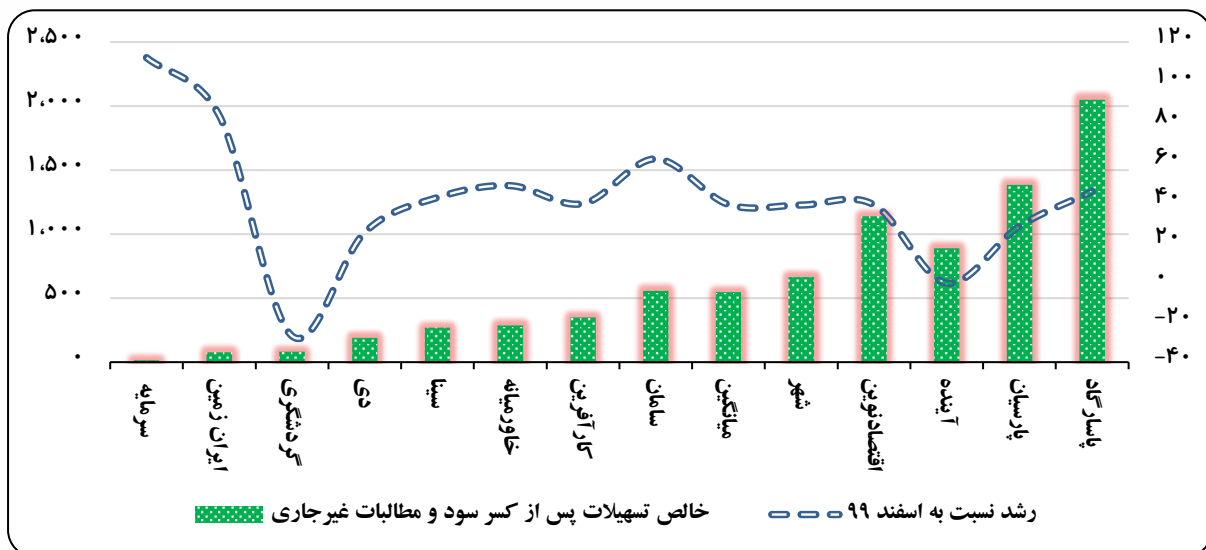
کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنوین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
۰.۰۰۱	۰.۰۶۷	۲.۱۷۰	۳.۳۲۲	۰.۰۰۸	۰.۰۰۰	۰.۴۲۳	۱.۳۴۵	۰.۹۰۸	۰.۰۲۷	۰.۰۰۲	۲.۴۶۰	۰.۰۸۹	۱۰.۸۲۳	۰.۷۲۲
رشد نسبت به مدت مشابه سال گذشته (درصد)	۳۶.۳۶-	۴۰.۱۲	۶۳.۴۸	۳۱۹.۷۵	۳۶.۱۵-	۲۷۷.۷۹	۳۶۹.۸۶	۲۱۷.۹۲	۵.۳۲-	۰.۰۰	۹۷۲.۳۶	۸۴.۷۶-	۱۹۱.۷۸	۰.۰۰

مأخذ: کانون بانک‌ها

۲-۶- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق

در نمودار ۱۱ و جدول ۱۰ خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات معوق نشان داده شده است.

نمودار ۱۱- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیر جاری

مأخذ: کانون بانک‌ها

بر اساس نمودار فوق خالص تسهیلات بانک کارآفرین ۳۹,۲ درصد نسبت به اسفند ۹۹ رشد داشته که تقریباً معادل با رشد ۳۸,۸ درصدی میانگین بانک‌های منتخب است. با توجه به محدودیت رشد ۲ درصدی ترازنامه، با وجود رشد منطقی ترازنامه بانک کارآفرین این میزان رشد برای بانک مسأله‌ساز شده و موجب افزایش نرخ سپرده قانونی برای این بانک به ۱۳ درصد شده است که با توجه به این مسأله لازم است که رشد تسهیلات بانک کند شود. بانک سرمایه با ۱۱۲ درصد رشد در خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیر جاری روبه‌رو بوده است که بالاترین رشد را در ۱۰ ماه گذشته در میان بانک‌های منتخب داشته است؛ با توجه به وضعیت بحرانی این بانک، بانک مرکزی نباید اجازه رشد این گونه را بانک سرمایه دهد. در سمت مقابل بانک گردشگری با ۲۷ درصد بیشترین افت را در خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیر جاری را تجربه کرده است.

جدول ۱۰- خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات- هزار میلیارد ریال

کارآفرین	دی	پارسیان	پاسارگاد	سامان	خاورمیانه	سینا	ایران زمین	اقتصادنویین	آینده	سرمایه	شهر	گردشگری	کل	میانگین
خالص تسهیلات پس از کسر سود و مطالبات غیرجاری	۳۴۸.۴	۱۸۸.۶	۱۳۸۴.۷	۲۰۵۰.۱	۵۵۷.۸	۲۸۶.۸	۲۶۹.۶	۷۷.۷	۱۱۳۹.۸	۸۸۸.۶	۱۳.۳	۶۶۴.۷	۸۱.۵	۵۴۷.۹
رشد نسبت به اسفند ۹۹ (درصد)	۳۹.۲	۲۴.۹	۲۷.۹	۴۵.۳	۶۱.۶	۴۸.۲	۴۲.۳	۸۳.۲	۳۸.۶	-۰.۵	۱۱۲.۲	۳۸.۵	-۲۶.۹	۳۷.۹

مأخذ: کانون بانکها

جمع بندی

بر اساس آنچه که در این گزارش بیان شد، بانک کارآفرین در ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۰ با رشد ۳۴,۲ درصدی تجهیز منابع مواجه بوده که در مقایسه با رشد ۳۰,۳ درصدی میانگین بانک‌های منتخب رشد مناسبی تلقی می‌شود؛ اما می‌بایست عملکرد بانک‌های خصوصی و رقیب دیگر مانند بانک سامان، پاسارگاد، خاورمیانه و سینا که رشدهای بالاتر از ۳۰ درصد را تجربه کرده‌اند نیز در نظر داشت. بانک کارآفرین در دی‌ماه ۱۴۰۰ نیز از حیث تجهیز منابع رشد نسبتاً مناسبی داشته و با رشد ۳,۶ درصدی در این ماه، که در مقایسه با میانگین رشد ۴ درصدی تجهیز منابع بانک‌های منتخب در دی‌ماه نرخ قابل قبولی به شمار می‌رود، سهم بانک از منابع بانک‌های منتخب با افزایش ۰,۲ درصدی نسبت به ابتدای سال ۱۴۰۰ به ۲,۹ درصد رسیده است.

شایان ذکر است بانک کارآفرین در تجهیز منابع بر اساس سپرده اشخاص نیز با ۲۵,۸ درصد رشد روبه‌رو بوده است که در مقایسه با میانگین ۲۵,۶ درصدی بانک‌های منتخب رشد مناسبی تلقی می‌شود. همچنین این بانک از حیث ترکیب منابع با ۵۰,۴ درصد منابع پرهزینه، وضعیت نرمالی را در میان سایر بانک‌ها دارد. بانک کارآفرین از حیث درصد سپرده‌های بدون هزینه و کم‌هزینه در ترکیب تجهیز منابع بانکی نیز نرخ‌هایی مشابه میانگین بانک‌های منتخب دارد. اما عامل نگران‌کننده در ترکیب تجهیز منابع بانکی کارآفرین روند روبه‌رشد تسهیلات دریافتی از بانک مرکزی برای این بانک است که تداوم تجهیز این منابع گران‌قیمت می‌تواند بهای تمام‌شده وجوه را برای بانک بالا ببرد. سهم این تسهیلات از ترکیب تجهیز منابع بانک تا مهرماه ۱۴۰۰ زیر ۱ درصد بوده که در پایان دی‌ماه ۱۴۰۰ به بالای ۶ درصد رسیده است.

در سمت تخصیص منابع، بانک کارآفرین با ۴۲,۳ درصد رشد در تسهیلات اعطایی جاری روبه‌رو بوده است. همچنین خالص تسهیلات بانک کارآفرین پس از کسر سود و مطالبات معوق رشد ۳۹,۲ درصدی را تجربه کرده است که در شرایط عادی رشد مناسبی محسوب می‌شود. اما با توجه به محدودیت ۲ درصدی اعمال شده توسط بانک مرکزی بر رشد ترازنامه بانک‌ها، بانک کارآفرین از این محدودیت تخطی کرده و لازم است تمهیداتی جهت کنترل رشد تسهیلات‌دهی بانک اندیشیده شود. از حیث مطالبات غیرجاری بانک کارآفرین با NPL حدود ۳,۷ درصد در پایان دی‌ماه سال ۱۴۰۰ روبه‌رو بوده است که بدین معناست که بانک عملکرد مناسبی را در مدیریت مطالبات غیرجاری خود داشته است. همچنین از این حیث، بانک کارآفرین جایگاه سوم بهترین بانک‌ها را بعد از خاورمیانه و سینا در اختیار دارد.

نکته پایانی که لازم است مجدداً مورد تأکید قرار گیرد، این است که شبکه بانکی کشور بر اساس سیاست‌های غیرمتعارف بانک مرکزی از منظر محدودیت ۲ درصدی ترازنامه و عدم در نظر گرفتن کفایت سرمایه بانک‌ها و صرفاً استناد به دارایی بانک‌ها، با محدودیت مواجه بوده است و با توجه به تخطی بانک کارآفرین از این محدودیت که منجر به افزایش نرخ سپرده قانونی بانک به ۱۳ درصد و کاهش منابع آزاد بانک و به تبع آن افزایش هزینه تمام‌شده پول برای بانک شده، لازم است تمهیداتی برای کنترل رشد تسهیلات‌دهی بانک اندیشیده شود.

مدیریت ریسک و مطالعات اقتصادی

تهران، خیابان ولیعصر، خیابان امین کاج آبادی، شماره ۷۵
تلفن: ۰۲۱-۲۶۲۱۵۰۰۰-۵ نمابر: ۰۲۱-۲۶۲۱۴۹۹۹

ER@karafarinbank.ir www.karafarinbank.ir